

Agenda + Annotatie PO Staatssecretaris - Gezaghebbers 3-9-20

1. Welkom/opening

Instructie:

- a. U kunt de Gezaghebbers welkom heten en hen bedanken voor de brief die zij hebben verstuurd op 28 augustus 2020 jl. over de 3 punten. U kunt voorstellen de agenda te laten bestaan uit deze 3 punten.
- b. U kunt een rondje doen en de gezaghebbers vragen hun brief toe te lichten.
- c. U kunt beginnen elk punt inhoudelijk behandelen.

2. Tijdelijke wet maatregelen covid-19 – noodverordeningen als terugvaloptie

a. Context:

Op initiatief van minister de Jonge wordt er gewerkt aan een tijdelijke wijziging van de wet publieke gezondheid ("tijdelijke covid-wet") om de corona maatregelen een sterkere juridische basis te geven. Op 5 juni jl. heeft u overleg gehad met de gezaghebbers over de nieuwe tijdelijke wet en de toepassing hiervan op CN. Er is afgesproken dat een werkbare procedure zal worden uitgewerkt en vastgelegd in bestuurlijke afspraken. Voor de gezaghebbers is het belangrijk (1) dat eventuele maatregelen snel kunnen worden ingevoerd, (2) dat zij specifieke maatregelen kunnen verzoeken en dat nieuw voorgestelde maatregelen in Europees Nederland eerst worden afgestemd, en (3) dat de noodverordeningen als terugvaloptie overeind blijft in het geval snelheid niet verzekerd is. Vorige week hebben de Gezaghebbers nogmaals een brief gestuurd (zie bijlage) om aandacht te vragen voor deze punten.

Punt (2) is makkelijk in te regelen, aangezien voor elk eiland een aparte ministeriele regeling uitgewerkt zal worden. Punt (1) kan wel besproken worden, maar als puntje bij paaltje komt is punt (3) over de noodverordeningen het belangrijkste om snelheid te borgen. Ook dit punt is voor Minister de Jonge erg belangrijk en heeft hij vanaf het begin aangegeven dat dit zijn stokpaardje is. Minister de Jonge ziet het argument voor CN als een extra argument om zijn standpunt overeind te houden. Deze 'terugvaloptie' ligt alleen erg gevoelig in het Parlement. Er zijn geluiden uit de Tweede Kamer dat een amendement zal worden ingediend om de terugvaloptie noodverordening eruit te halen, waar mogelijk een meerderheid voor komt. WJZ geeft aan dat als dit punt niet overeind blijft, het mogelijk is dat Minister de Jonge de wetswijziging helemaal zal intrekken.

Woensdag 2-9-20 gaat er een nota de lijn in richting Minister de Jonge over de ontwikkelingen van de tijdelijke wet maatregelen covid-19 waarin expliciet zal worden meegenomen dat een aparte procedure voor CN wordt uitgewerkt met de Gezaghebbers voor maatwerk binnen de Caribische context en dat de terugvaloptie voor noodverordeningen ook voor CN van groot belang is. Waarschijnlijk is het officiële akkoord niet op tijd voor het overleg met de Gezaghebbers, maar u kunt (met enige voorzichtigheid) aangeven dat de minister en u hierin op 1 lijn zitten.

b. Instructie:

- i. U kunt (met enige voorzichtigheid) aangeven dat de minister en u op 1 lijn zitten ten aanzien van de noodverordeningen en gezamenlijk willen optrekken richting het Parlement dat deze terugvaloptie overeind blijft voor CN en ENL.
- ii. U kunt de kanttkening maken dat dit punt gevoelig ligt in het Parlement en dat het daar nog wel doorheen moet.
- iii. U kunt aangeven dat als dit punt het niet haalt in de Tweede Kamer, u nog niet goed kunt overzien welke opties overblijven en dat u dit eerst wilt bezien met de Minister. Hier kunt u tzt op terugkomen met de Gezaghebbers.
- iv. Optioneel: U kunt in ieder geval benadrukken dat u begrip heeft voor de noodzaak om snel te kunnen handelen.

3. Spoedwet omtrent artikel 35 Wpg – quarantaine uit hoog risico gebieden

a. Context:

Eerder is minister de Jonge bezig geweest met een wetswijziging van de wet PG om verplichte quarantaine uit hoog-risicogebieden te kunnen opleggen. De eilanden waren hier groot voorstander van, want zij zien toerisme uit hoog-risicogebieden als een kwetsbaarheid voor het eiland. Volgens een ander artikel in de WPG zouden de Gezaghebbers theoretisch gezien de hele wereld kunnen duiden als hoog-risicogebied, en daarmee dus bij iedereen verplichte quarantaine kunnen opleggen. Deze wetswijziging is alleen stilgelegd bij VWS, deels door het politieke draagvlak en deels door problemen in de uitvoerbaarheid. De wetswijziging zou doorgang kunnen vinden voor alleen CN, maar de vraag is of het gewenst is af te wijken van de lijn in ENL (zie punt 4.a.i).

Volgens WJZ is de next-best option het verkennen van verplicht testen. Dit volgt de lijn van de motie Jetten (zie punt 4)

b. Instructie:

- i. U kunt aangeven dat u kennis heeft genomen van de inhoud van de brief en dat dit ook bekend is bij de afdeling WJZ.
- ii. U kunt aangeven dat de wetswijziging zoals eerder opgesteld niet haalbaar blijkt te zijn.
- iii. U kunt overwegen aan te geven dat u hiervoor nogmaals aandacht zult vragen bij WJZ/PG.

4. Mogelijkheid tot testen voor aankomst - Motie Jetten

a. Context:

Tijdens het debat van 12 augustus is er een motie van Jetten aangenomen over het mogelijk maken om verplicht te testen bij aankomst in Bonaire. Volgens de wetPG kan testen bij inreizen nu niet verplicht worden gesteld, zoals ook geldt in ENL. Volgens de motie vereisen Aruba, Curacao en St Maarten wel een verplichte test, maar daar is (in tegenstelling tot wat de motie zegt) geen juridische basis voor. Het verplicht stellen van een test bij inreizen zou een wijziging van de WPG vereisen. Met WJZ is de optie onderzocht zoals onder punt 3 hierboven:

- i. Wetswijziging voor verplichte quarantaine mogelijk maken bij binnenkomst uit hoog-risicogebieden. Deze wijziging heeft in Nederland geen doorgang gevonden, alternatief zou om dit voor alleen CN te regelen, maar is moeilijk te onderbouwen ivm grondrechtelijke en mensenrechtelijke bezwaren die samenhangen met het gebrek aan medische onderbouwing (zoals ook in ENL);

Daarmee blijven er nog 3 opties over:

- ii. Via noodverordening regelen. Dit is kwetsbaar, want mogelijk blijft dit niet overeind in het Parlement ivm discussie hierboven. Ook zou er geen wettelijke basis zijn in de WPG, dus als het naar de rechter gaat, blijft het mogelijk niet overeind;
- iii. Wetswijziging om alleen voor CN testen verplicht te stellen bij aankomst uit een hoog-risicogebied. Dit wijkt dan dus ook af van de wet in ENL, maar kan worden gezien als een minder zwaar instrument dan verplichte quarantaine. De test verplichting kan worden vormgegeven door een negatieve uitslag te vereisen bij binnenkomst. Als je daar niet aan voldoet zou kunnen worden gekozen voor A. een bestuurlijke boete of B. het opleggen van een last onder dwangsom. Bij A kun je zonder meer stellen dat als je die test niet bij je hebt bij aankomst, dat je die boete krijgt opgelegd. Bij B geef je de betrokken persoon nog een bepaalde tijd om alsnog te voldoen aan een dergelijke negatieve test (die testmogelijkheid moet er dan lokaal wel zijn). De dwangsom zal dan wel per dag oplopen, maar leidt niet tot een strafblad. Verder kan ook nog worden opgenomen in de wet dat er niet één maar twee testen verplicht

zijn. Dus één bij binnenkomst en één bijvoorbeeld na vijf dagen na binnenkomst. Test je positief dan zou conform de beleidslijn in ENL verplicht in quarantaine moeten. Volgens WJZ is er geen precedent of een ander vergelijkbaar voorbeeld op dit moment.

- iv. Geen uitvoering geven aan de motie. Dit komt niet vaak voor en is lastig aangezien de Minister tijdens het debat de motie niet heeft afgeraden (ondanks de voorbereiding). Dit is alleen een optie als er een goed verhaal ligt. U kunt dan denken aan argumentatie zoals dat het belang van het beschermen van de grondrechten niet opweegt tegen de effectiviteit van testen, aangezien dat slechts een momentopname is.

Het lijkt ons de meest logische route om eerst de discussie over de noodverordeningen als terugvaloptie af te wachten bij de behandeling van de tijdelijke wet maatregelen covid-19, voordat u een van de zwaardere middelen overweegt. Als deze optie overeind blijft, kunnen de gezaghebbers dit via de noodverordeningen (blijven) regelen. Dat is het makkelijkste en vereist geen (zware) wetwijziging die ingewikkeld is t.a.v. grondrechten. Beleidsmatig betekent dit wel dat dit wordt gedoogd, ondanks dat er geen basis is in de wPG. De vraag is of het overeind zou blijven bij de rechter, maar de rechter is nog niet eerder ingeschakeld en wordt niet verwacht dat dit zal veranderen.

We adviseren u nu nog niet alle opties op tafel de leggen bij de Gezaghebbers, maar uit te dragen om het zoveel mogelijk via de noodverordeningen te regelen. U kunt aangeven dat andere opties wel worden verkend, maar dat u de ontwikkelingen in de TK eerst wilt afwachten. Ondanks dat de minister de motie toentertijd niet heeft afgeraden, vergt een van de andere opties een afwijking voor CN t.a.v. ENL en zal deze discussie ook met minister de Jonge moeten worden gevoerd.

Instructie:

- v. U kunt aangeven dat de verkende optie om het verplicht testen mee te nemen in de al geplande wetwijziging over verplichte quarantaine helaas geen doorgang kon vinden, omdat die wetwijziging in ENL niet doorgaat (zie punt 3).
- vi. U kunt aangeven dat op dit moment de snelste en ook makkelijkste route is om dit via noodverordeningen te (blijven) regelen.
- vii. U kunt daarom aangeven dat u eerst de ontwikkeling in de TK wilt afwachten t.a.v. de noodverordeningen als teugvaloptie in de tijdelijke covid-wet.
- viii. U kunt aangeven dat ondertussen wel al wordt nagedacht over eventuele andere opties.